

Élet-fonal

Gyülekezeti újság – 2010. őszi

2. évfolyam, 3. szám

Vasárnap. Október eleje. Pár perccel ezelőtt még a templomban együtt mondtuk a teremtés hetének zárónapján a befejező imádságot:

Mennyei Atyánk! Köszönjük, hogy te alkottad az eget és a földet. Köszönjük, hogy földünket nem kietlennek, hanem lakóhelynek formáltad. ... Bocsásd meg szűk látókörűségünket, amely megakadályozza, hogy lássuk a holnapot, és meggátol abban, hogy termékeny és tiszta földet hagyjunk gyermekeinkre. Bocsásd meg Urunk, mohóságunkat és önzésünket, összezárt kezeinket, amelyekkel telhetetlenül halmozunk fel mindent, amit érünk és a végsőkig kizsákmányoljuk természeti kincseinket, és az egész földet. Add, Urunk, hogy a világ jobbítására fordíthassuk megmaradt időnket.

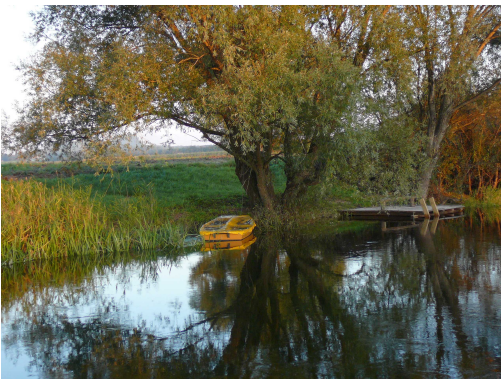
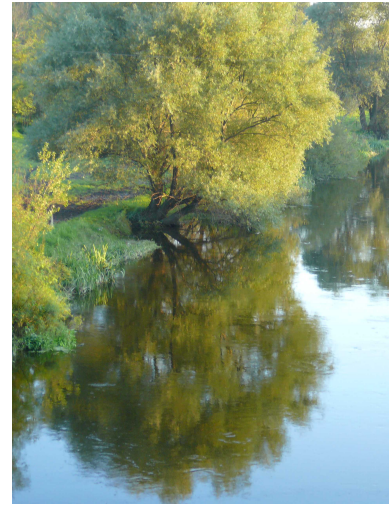
A Marcal hídján lassítok, megfog a látvány. A kissé megáradt folyó partján a fák kezdenek őszi díszbe öltözni. Egyetlen pillanat alatt megérlelődik bennem a gondolat: szerdán délután, ha jó idő lesz, jövök fényképezni! Már sok képem van az őszi folyópartról, de minden évben más és más színárnyalatot, formát, arcot ölt a természet a nyár búcsúztatására. Nem tudok betelni vele.

Szerdán ott állok a folyóparton. De nincs a kezemben fényképezőgép. Képtelen lennék megörökíteni a Marcal agóniáját. Csak nézem a vizet, a felszínen úszó halakat, számolom magamban a hullámokat, amelyek könyörtelenül közelebb hozzák a vörös iszap pusztító kegyetlenségét. Felfogni képtelenül mindazt, ami történt, csak állok mozdulatlanul a hídon. Eszembe jut, hogy Isten gyönyörűnek és élhetőnek teremtette ezt a világot. Mi pedig... mennyi mindent elkövetünk a teremtettség ellen...

„Az ember jár-kei a világban, mint valami nyugtalan vadállat, és valamit keres. De alighogy megtalálja, már hasznót akar belőle, és ezzel el is rontja a dolgokat. Mert a világ nem arra való, hogy hasznót hozzon valakinek. A világ arra való, hogy szép legyen, békés legyen, jó legyen. Hogy élni lehessen benne fáradtsággal, de haszon nélkül. Mert az élet értelme a szép. És a haszon a leghaszonatlanabb szó, amit az ember valaha kitalált. Pedig ma már annyira van vele, hogy ha valami szépet meglát, nyomban arra gondol: mi hasznom lehetne ebből? S ezért van az, hogy amit ilyen céllal fölépít, az hamarosan le is dől, és a helyén nem marad más, csak egy folt csalán: az ember örök nyoma.” (Wass Albert)

Hová tűnt az Isten-arcunk? A felelősségtudatunk, a gondoskodásunk, a szeretetünk? Eltűnt a remélt haszon mögött. Most rámutathatunk felelős személyekre, intézményre, de azt ne felejtjük el, hogy a kéz, aminek egyik ujja a másik

emberre mutat, másik három ujjával felénk fordul. Nekünk is van felelősségünk, tennivalónk közvetlen környezetünkkel szemben. Van mit helyrehozni és van mire gondot fordítani, védelmezni ebben a gyönyörűnek, jónak teremtett világunkban. És van min elgondolkodnunk is – kicsiben is, nagyban is. S hogy mi lesz velünk? A folyóval, a földekkel, az állatokkal, az emberekkel? Erre a kérdésre, úgy gondolom, nemcsak én nem tudom a választ. De arra igen, hogy **ki** lesz velünk. Az a Teremtő, aki ennyi sok hűtlenség, nemtörődömség, önfejtés és haszonelvűség után is szereti ezt a világot – és benne az embert. Helyezzük vissza az Ő kezébe mindazt, amit egykor kivettünk onnan: világunkat, környezetünket és egész életünket, hogy a Teremtő és a teremtett végre egymásra találjon a teremtettségben!

Gyakran megkérdezik az emberek a vallások képviselőit: **Ha van Isten, miért engedi meg azt a sok szenvedést és bajt, amely világunkat sújtja, benne a sok ártatlan embert és gyermeket?**

Az alábbi interjú találó választ ad a kérdésre.

- Hogyan engedhette meg Isten, hogy ilyenek történjenek?

- Úgy hiszem, Istent nagyon elszomorítja, ami velünk történik, ám évek óta azt mondjuk neki: menj ki az iskoláinkból, a kormányunkból, és távozz az életünkben. És ő, amilyen gentleman, csendben hátrahúzódott.

Miképpen várhatjuk el Istentől, hogy áldását és védelmét adja, ha egyben arra szólítjuk fel, hogy hagyjon bennünket békén?

Azután valaki azt mondta, *jobb, ha nem olvassuk a Bibliát iskoláinkban.* A Bibliát, amely azt mondja: ne öl, ne lopj és szeresd felebarátodat, mint önmagadat.

És mi azt mondtuk: **RENDBEN.**

Azután dr. Benjamin Spock azt mondta:

„*Ne fenekeljük el a gyermekeinket, ha rosszul viselkednek, mert a kis személyiségük megsérül, és lerombolhatjuk önbecsülésüket*” (Spock fia öngyilkos lett).

És mi azt mondtuk, egy szakember biztosan tudja, miről beszél, és azt mondtuk: **RENDBEN.**

Aztán valaki azt mondta, hogy *a tanárok és az osztályfőnök jobb, ha nem fegyelmezik a gyermekeinket, amikor rendetlenül viselkednek.* És az iskola vezetői azt mondták, hogy a tanárok inkább meg se érintsék a diákokat, nehogy ezzel rossz reklámot csináljunk az iskolának, és semmiképpen sem akarjuk, hogy bepereljenek bennünket.

És mi azt mondtuk, egy szakember biztosan tudja, miről beszél, és azt mondtuk: **RENDBEN.**

Aztán valaki, az általunk jelentős posztra megválasztottak közül azt mondta, hogy *nem számít, hogy mit teszünk a magánéletben, ha elvégezzük a munkánkat.* Újból egyetértve velük, azt mondtuk, nem számít, mit tesz valaki (beleértve az elnököt is) a magánéletben, amíg van munkánk és a gazdaság jól működik.

És aztán a szórakoztatóipar azt mondta, *csináljunk tv- műsorokat és mozifilmeket, amelyek az erőszakot, az erkölcstelenséget és a tiltott szexet reklámozzák. És készítsünk olyan zenefelvételeket, amelyek bátorítanak a nemi erőszakra, a kábítószer-fogyasztásra, a gyilkosságra, az öngyilkosságra és a különböző sátáni témákat dolgozzák fel.* És mi azt mondtuk, ez csak szórakozás, nincs is rossz hatása, és különben sem veszi senki komolyan, úgyhogy, csak hadd menjenek.

Most pedig feltesszük magunknak a kérdést:

Miért nincs a gyermekeinknek lelkiismerete?

Miért nem tudnak különbséget tenni jó és rossz között? és

Miért nem okoz nekik problémát, hogy megöljék az idegeneket, osztálytársaikat, saját magukat?

Talán, ha elég hosszan és keményen gondolkodunk rajta, ki tudjuk találni. Azt hiszem, elég sok köze van mindennek ahhoz a mondáshoz: amit vet az ember, azt aratja.

"Kedves Isten, miért nem mentetted meg azt a kislányt, akit megöltek az osztályban?"

Tisztelettel, egy Érintett Tanuló,,

És a válasz?

"Kedves Érintett Tanuló! Ki vagyok tiltva az iskolából.

Tisztelettel: Isten."

Furcsa, milyen egyszerű az embereknek kivetni, kidobni **ISTENT**, zagyvaságnak, értelmetlenségnek tartani üzenetét, aztán csodálkoznak, miért megy a világ a Pokolba.

Furcsa, mennyire elhisszük, amit az újságok írnak, de megkérdőjelezzük, amit a Biblia mond.

Furcsa, hogy jobban érdekel, mit mondanak rólam az emberek, mint az, hogy mit mond Isten felőlem!

Gondolkozz!

"A boldogság és a szomorúság a saját tetteid gyümölcse!"

(internetes levél)

Reformáció – 1517. október 31.

Fordulat és reformáció – avagy a reformáció, mint megtérési mozgalom

Ama 95 tétel élén ez a sokat idézett követelés áll: „Amikor Urunk és Mesterünk ezt mondta: 'Térjete meg!' - akkor azt akarta, hogy a hívek egész élete megtérés legyen.” mai kifejezéssel élve úgy fogalmazhatunk, hogy Luther Márton ezzel a programmal lépett a nyilvánosság elé. Szándéka nem az volt, hogy a publikum számára kedves dallamot pengessen, ellenkezőleg! Képes volt az árral szemben úszni. Anélkül, hogy a rettegő barátocskából a nyilvánosságot vállaló Lutherban zajló lelki folyamatokat ismerhetnénk,

feltételezhetjük, hogy az első tétel ilyen programszerű megfogalmazása összefügg

a sokat emlegetett „toronyélményével”. Egy írásában maga számol be arról az esetről, amikor Habakuk2,4. igéje („Az igaz ember hitből él.”) és általában az „Isten igazsága” fogalma fölött tépelődött toronyszobájában. Amikor leesett a hályog a szeméről, és korábbi félelmétől megszabadulva felismerte, hogy ezek az igék boldogítók az ő számára, akkor szíve végre békességre talált. „A Szentlélek ebben a toronyban nyilatkoztatta ki előttem a Szentírást. Ekkor úgy éreztem, hogy teljesen újjá születtem.” (Virág Jenő: Dr. Luther Márton önmagáról)

Újjászületés és megtérés. E fogalompárban rejlik a reformáció genezise. Minthogy az Újszövetség élén is ez a felszólítás áll: „Térjete meg!” - ennek jegyében kezdődött az egyház története is, hiszen pünkösdkor Péter apostol így prédikált: „Térjete meg és keresztelkedjete meg valamennyien, Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát.” (ApCsel2,38.)

Az ekkor megtért mintegy 3000 ember alkotta az első jeruzsálemi gyülekezetet. Nem emberi lelemény, egyházszerzői buzgalom formált belőlük közösséget, hanem Isten Szentlelke. A Szentlélekre tekintve szól az egyházzól és az ember megtéréséről. A Kiskátéban ezt olvassuk: „Hiszem, hogy saját eszemmel és erőmmel nem tudnék Jézus Krisztusban, az én uramban hinni, sem őhöz eljutni, hanem a Szentlélek hívott el engem az evangélium által, ő világosított meg ajándékaival, ő szentelt meg és tartott meg az igaz hitben, ahogyan a földön élő egész egyházat is elhívja, gyűjti, megvilágosítja, megszenteli és Jézus Krisztusnál megtartja az egy igaz hitben. Ebben az egyházban nekem és minden hívőnek naponként minden bűnt bőséggel megbocsát.”

A 95 tétel 1517-ben, a Kis- és a Nagykaté 1529-ben jelent meg. Annak bizonyosságául, hogy Luthert továbbra is folyamatosan foglalkoztatta a megtérés kérdése, 1537-ben született, Schmalkaldeni Cikket lehet említeni. 20 évvel a reformáció kirobbanása után is szenvedélyesen keresi a választ erre. Ebben az iratban a Szentlélekről szóló harmadik hitágazat teljes egészében a megtérésről szól. Hangsúlyozza, hogy a „megtérés a keresztény ember haláláig tart”, ugyanis egész életében viaskodik a bűnnel. Ezt a mindennapos harcot nem a maga erejéből, hanem a Szentlélek ajándékaival vívhatja meg az ember.

Azt is mondhatjuk, hogy a reformáció valójában megtérési mozgalom volt. Ennek nyomán akkor vagyunk a reformáció népe, ha magunk is ezért imádkozunk és erre vagyunk készen.

A reformáció megtérési mozgalom volt. Ha Isten akarja, ma is az lehet.

(Forrás: Dr. Fabiny Tamás)

*Wittenberg
vártemploma, a 95
tétel kapuja*

Luther és munkatársai

Ha a reformációról hallunk, természetesen azonnal Luther Márton neve jut eszünkbe. De vajon mennyire ismert előttünk Bölcs Frigyes, Melanchton Fülöp vagy Justus Jonas neve? Ezen hiány egy részének a pótlására szolgál ez az összeállítás Melanchton Fülöpről, akire halálának 550. évfordulóján emlékezünk.

Ifj. Lucas Cranach: Luther és munkatársai

Melanchton Fülöp (1497-1560)

Melanchton gyermekévei

Melanchton Fülöp (eredeti nevén Schwarzerd Fülöp) Baden egy kis városkájában, Brettenben született, 1497. február 16-án. Édesapja Schwarzerd György, fegyverkovács, aki sokat forgolódott a fejedelmi udvarokban, édesanyja Reuter Borbála, egy jómódú kereskedő lánya. Eleinte a brettini iskolába adta be édesapja, azonban a városban járvány ütött ki, ebbe a tanító is beleesett. Ekkor kivette a gyermekeket az iskolából, egy *Hungarus* János nevű magyar származású ifjút lett a házi tanítója, aki felfigyelt a fiú éles eszére. Ennek köszönhetően Melanchton tudása rengeteget fejlődik és 12 éves korában már a heidelbergi egyetem ifjú hallgatója.

Édesapja halála előtt ezt mondta gyermekeinek: "Látom, meg kell halnom! Legyetek valamennyien jámbor és istenfélő emberek. Tudom azt is, hogy az

egyházban forrongás van; ti maradjatok hívek vallástokhoz; ismerjétek meg a jó Istent, cselekedjétek a jót és igazat, hogy Isten országára méltók lehessetek!"

A fiatal Melanchton tanulmányait Tübingában, az ottani egyetemen fejezi be, ahonnan Bölcs Frigyes hívására megy el Wittenbergbe, hogy ott görög nyelvet tanítson az egyetem tanulóinak. Az itt tartott székfoglaló beszédét a szintén ott tanító Luther is hallotta, s ezt írta róla Spalatinnak: "Melanchton igen ügyes és tudományos beszédet tartott, amelyen valamennyien örültünk és csodálkoztunk. Nem tekintünk mi már *külsejére*, hanem azt a tudományt csudáljuk, ami benne rejlik." Másik levelében így ír: "Fülöp tanterme a zsúfoltságig telve van hallgatóval; valamennyi teológus tódul hozzá, s maholnap mindnyájunkat göröggé tesz. Zsidóul is tanít. Hűsége, szorgalma a mértéket meghaladja. Nincs egy szempillanat, amelyben tétlenül ülne." ... "Melanchton a tudomány minden ágában többet tud, mint a szaktudósok. Irántam nagyon bizalmas és barátságos."

Melanchthon Luther mellett Wittenbergben

Melanchthon személyisége Lutherétől talán abban különbözik leginkább, hogy míg Luthernál a hitbéli megfontolások teljesen elszakították a humanizmustól, addig Melanchthonnál a vallásos gondolatok teljesen megfértek a humanista beállítottságával. Ezt talán annak is köszönhette, hogy Reuchlin, a kor híres humanistája közeli rokona volt (tőle kapta, a kor szokása szerint, az új nevét).

Luther és Melanchthon közötti viszony egyre nagyobb intenzitást kapott. Már az egyetemen együtt dolgoztak, amikor is egyfajta bensőséges barátság kezdett kialakulni közöttük. Ezt a bensőséges viszonyt leginkább Melanchthon egyik barátságukról szóló kijelentésében lehet érzékelni: "*Szívesebben meghalnék, minthogy ettől az embertől elválasszanak.*"

Luther a reformáció gondolataival Melanchthont könnyen meg tudta győzni. A többi egyetemi kollégával való viszonyát a reformáció kezdetén állandó veszekedés, vita jellemezte.

Melanchthon és a teológia

Melanchthon 1518-as székfoglaló beszéde, amelyet a görög nyelv fontosságáról tartott jó benyomásokat keltett az ifjú professzorról Lutherben. Melanchthon már a korábbi egyetemi tanulmányai alatt megkezdte a teológiai stúdiumok elsajátítását, Wittenbergben már akadémiai fokot ért el ebből a tárgyból. Később előadásokat is tartott a bibliai tárgykból. Egy-egy disputa alkalmával Luther szakvéleményét is kikérte és gyakran volt Luther beszélgetőpartnere.

Az univerzálisan képzett ember

Mint egyetemi tanár, foglalkoztatta a filozófia, történelem, orvoslás és fizika. Ennek ellenére életében mindig is az alacsonyabb fakultáson, a filozófiain maradt. Melanchthon volt korának legolvasottabb egyetemi szerzője. A műveit 1800-ig folyamatosan használták az egyetemeken és egyéb iskolákban. Melanchthon Luthertől sajátította el a reformátori teológia lényegét, Melanchthon viszont Luthert tanította koiné görög nyelvre. Ez volt az, ami később arra motiválta Luthert, hogy a Bibliát a nép nyelvére, vagyis közérthető német nyelvre fordítsa Wartburgban.

Melanchthon a vallási párbeszédekben és tárgyalásokon

A lipcei dispután 1519-ben, első nagy egyeztető tárgyaláson, ami Luther és a római kúria között zajlott, már Melanchthon is jelen volt. A tárgyaláson, ahol Luther Eck Jánossal, a hírhedten éles elméjű katolikus teológussal vitatkozik, Melanchthon kis cédulákra bibliai igehelyeket gyűjt ki, amelyek a pápa elsőbbségét tagadják.

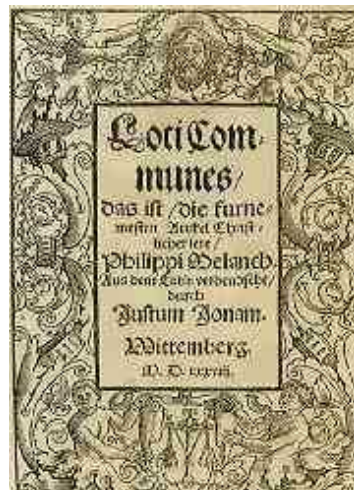
A későbbi tárgyalásokon Melanchthon egyre fontosabb társa és segítőtje lesz Luthernak, sőt, ha a kiátkozott Luther

nem szólhat, ő lesz a reformáció vezető személyisége.

Luther, a reformáció prófétája fáradhatatlanul dolgozik az új teológián, de sajnos hiányzik belőle a rendszeresség. A lutheri teológia rendszerezése Melanchthon feladata: ő írja meg 1521-ben az első érvényes összefoglalását a reformáció tanainak, a "*Loci Communes*"-t. Luther rendkívül lelkesedett a könyv olvasásakor és a Biblia folytatásának nevezte.

1530-as augsburgi birodalmi gyűlésen Melanchthon ismét a reformáció oldalán lép fel, Luther nem lehet jelen, hiszen a birodalmi átok érvényessége miatt nem hagyhatja el a Szász tartományt. A tárgyalások során fellépő nehézségeket és a római katolikus oldal támadásait Melanchthon mesterien győzi le. Az augsburgi tárgyalásokat megelőzően több iratot is létrehozta, melyek alapján Melanchthon még a birodalmi gyűlés kezdete előtt megírja a "*Confessio Augustana*"-t, vagyis az *Ágostai Hitvallást*. Ma az evangélikus lelkészeknek erre kell eskü tenniük ordinálás alatt.

Luther halála után Melanchthon lesz a reformáció szellemi továbbvivője és vezetője. Melanchthont a veszekedés útvjáról inkább a kibékülés útjára tért át, igyekezett mind a római, mint a kálvini irányzattal megbékülni. A kálvini irányzat felé mutatott engedékenysége miatt néhányan csalódtak benne, hiányolták belőle Luther hevességét és tántoríthatatlanságát.

Életének vége

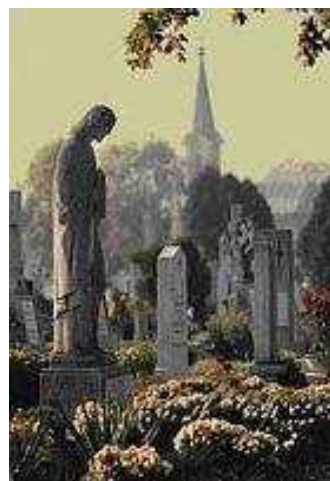
Wormsból való hazatérése után egészségi állapota egyre csak hanyatlott. Gyengesége ellenére nem adta föl munkálkodását: írt, olvasott, tanított. Áprilisban ágyba kényszerült és a láz lassan teljesen felélte testét. Barátai és családtagja imádkozva és Bibliát olvasva vették körül betegágyát. Veje megkérdezte tőle, kíván-e valamit. Azt válaszolta: „Semmit, csak a mennyországot.”

Melanchthon tizennégy évvel Luther halála után, 1560. április 19-én este csendesen elaludt. Testét a wittenbergi templomban helyezték örök nyugalomra, szemben Luther sírjával.

(Forrás: Pethes János: Melanchton Fülöp élete; www.luther.hu)

Mindenszentek vagy halottak napja?

Magyarországon a mindenszentek és a halottak napja gyakorlatilag teljesen átfedi egymást, pedig a két keresztény fogalom nem ugyanazt jelenti.

Mindenszentek a katolikus egyházban egyfajta diadalünnep, ilyenkor azokról a szentekről emlékeznek meg, akik kimaradtak a naptárból. A pap díszes fehér miseruhát ölt és ünnepi misét tart. A halottakról a legtöbb vallás megemlékezik, a katolikus mindenszentekhez hasonló ünnep azonban nemigen létezik – az evangélikus egyház sem tartja meg ezt az ünnepet. A halottakra már az ókori Rómában is megemlékeztek, a katolikus egyházban az ünnep III. (Szent) Gergely pápa (731-741) nevéhez fűződik, aki a VIII. században november elsejére tette az ünnepet. A XI. században terjedt el, de csak három századdal később vált hivatalossá.

Halottak napja már független a felekezeti hozzátartozástól, hiszen a protestáns egyházak és az anglikánok is ilyenkor emlékeznek meg elhunyt szeretteikről. Halottak napja Sz. Odiló clunyi apáttól (962-1048, apát 994-től) ered. Ez a rendelete (998) máig fennmaradt.

A néphit szerint ilyenkor hazalátogatnak a halottak, ezért régen sokféle számukra is megterítettek, kenyeret, sót, vizet tettek az asztalra. Egyes vidékeken a temetőbe vitték ki az ételt, s a sírokra helyeztek belőle, a maradékot pedig a koldusoknak adták. Szeged környékén „mindönszentek kalácsa”, „kóduskalács” néven üres kalácsot ajándékoztak a szegényeknek. Székely népszokás szerint egész kemencére való cipót sütöttek, amelynek Isten lepénye vagy halottak lepénye volt a neve. Ezt kiosztották a templom előtt gyülekező szegények között.

Az ünnep azonban független a világnézettől is, mert a szokásokban kereszténység előtti elemeket is fel lehet fedezni: a sírgondozás, temetőlátogatás és a gyertyával, imával történő megemlékezés is ilyen.

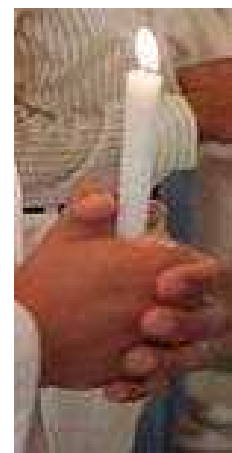
Csodás látvány halottak napján a temető! Mikor sötétedik, sorra gyúlnak ki a sírokon a gyertyák. A család ott áll a sírnál. Szemük belemerül a gyertyák biztató fényébe. A halál sötétjével szemben száz és ezer gyertya hirdeti a világosságot, enyhíti a sötétséget.

De mennyivel többet ad, ha valaki a Biblia világosságában tud megállni egy sír mellett! Eszébe jutnak azok az ígék, amelyeket Jézus mondott az övéinek: „Én élek és ti is élni fogtok!” (Jn14,19.) „Elmegyek, hogy helyet készítssek nektek!” (Jn14,2.) nagy erőforrás, hogy az egyház kétezer éve vallja a Níceai Hitvallás szavaival: „Várom a halottak feltámadását és az eljövendő örök életet.”

Hogyan néz a mai ember a halálra? Első sorban igyekszik nem gondolni rá. Azután szereti azt mondani, hogy a halál „természetes” dolog... Sokan pedig a klinikai halálból visszatértek tapasztalataiba kapaszkodnak bele. Ezek az emberek arról számolnak be, hogy kellemes érzés volt az a pár perc, amelyet az élet és a halál mezsgyéjén töltöttek. Mások azt is elmondják, hogy egy jóságos, fénylő alak közeledett feléjük. Érthető emberi próbálkozások ezek, amelyekkel igyekszünk megszépíteni a halált. A fő baj itt is az, hogy nem ismerjük, illetve nem vesszük komolyan azt, amit a Biblia mond erről a kérdéstről.

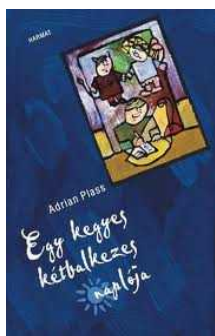
Valójában a Szentírás nem sokat elemzi, hogy mi a halál, de tudjuk, hogy annyit világosan elmond, amennyire szükségünk van. Egy régi temetési prédikációban olvastam: „Minden koporsó azt bizonyítja, hogy a kígyó hazudott, amikor azt mondta: Bizony, nem haltok meg...” Pál arról beszél, hogy a bűn zsoldja a halál (Rm6,23.). Ez nagyon keményen és kíméletlenül hangzik, hiszen a halál a bűn emlegetése nélkül is borzalmas. De ugyanebben a versben az az üzenet is megtalálható, amely a temetőjárás napjaiban is meg szeretne vigasztalni minket: „Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet a Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.” A sír, a gyász, a temető sötétségét ezzel a világossággal kell legyőznünk.

Sok szép külsőség tapad a halottak napjához. Isten népe azonban ezekben a napokban is, mint minden nap, a húsvét reggeli asszonyokat követi, akiket az angyal így vigasztalt: Ti ne féljete, mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek. Nincsen itt, mert feltámadt! (Mt28,5-6.) A sírok mellett, fájó gondolataink között is gondoljunk arra a bizonyos üres sírra. Ez az üres sír a feltámadás ténye és záloga, ebben rejlik a vigasztalás és az erő az egyének és a gyülekezetek számára. A szép novemberi gyertyák fénye, a sok virág csupán a szemet gyönyörködteti. A halál borzalmát és erejét csak Jézus azon ígérete töri meg, amelyet Lázár koporsója mellett mondott: „*Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is él.*” (Jn11,25.)

Könyvajánló

Adrian Plass: Egy kegyes kétbalkezes naplója (Harmath Kiadó)

Most egy könnyed, humoros könyvet ajánlunk mindenki figyelmébe – ami rólunk is szólhatna. Az író önmaga hitbéli baklövéseit, a Bibliával kapcsolatos csetlés-botlásait, imádkozási kísérleteit írja le hatalmas öniróniával és humorral. „Nagyon jó keresztény lennék, ha időnként nem zavarnák meg mások az életemet - örökíti meg az utókor számára naplójában aznapi következtetését kegyes kétbalkezes, alias Adrian Plass. A szentségre őszintén és együgyűen törekvő hősünk mindennapjaiban a magunk gondjait, bajait, örömeit, küszködését és sikereit láthatjuk meg – görbe tükörben. Aki beleolvas, nem fogja tudni letenni ezt a vidám, öniróniával fűszerezett, újabb és újabb csattanókat és – a sorok közt megbújva – bölcs belátást kínáló naplót.”

Január 7.

Éjszaka újra próbálkoztam a gémkapoccsal. Hittel parancsoltam neki, de meg se moccant. Istenem – mondtam -, bármit hajlandó vagyok feladni érted, ha csak fél centit is arrébb menne! Semmi. Komolyan aggódni kezdtem. Ha egy mustármagnyi hit is elég ahhoz, hogy hegyeket mozdítsunk meg, mi lesz velem, aki még egy gémkapocsot sem tud arrébb imádkozni?!

Április 13.

Elhatároztam, hogy máától fogva minden éjszaka két órát imádkozom. Azt hiszem, ennyi idő elég lesz, nem szabad túlzásba vinni. Hajnali 1.30. Eddig minden nagyszerűen ment. Negyed 12-től negyed 2-ig imádkoztam. Fáradt vagyok, de szentebb! Ennek így kell folytatódnia!

Április 14.

Sajnos, Anne és Gerald velem ellentétben nem veszik komolyan a másokért való imádságot... Este már majdnem belekezdtem új, extra imádságaimba, de az észak-kelet-bedfordshire-i fedettpályás tekebajnokság negyedöntője ment a tévében. Egyszer csak azon kaptam magam, hogy hajnali 1 óra van. Már túl fáradt voltam az imádsághoz. Miért néztem én tekét az imádság helyett? Nem is tekézek. Még csak nem is szeretem a tekét. Nem baj, majd holnap mindent jól csinállok!

Április 15.

Hajnali 2. Én tényleg, őszintén, valóban megpróbáltam imádkozni ma éjszaka. Egy hosszú, felírtos albán film azonban közbeszólt. Egy konyhában játszódott. Én meg azt vártam, hogy történjen már végre valami. De semmi sem történt. Sőt, egyszer csak hirtelen vége lett. Valahogy bevonzoltam magamat az ágyba...

Április 17.

Tegnap este elhatároztam, hogy mostantól komolyan veszem az imádkozást. Este 11-kor letérdeltem, és becsuktam a szemem. Anne keltett fel hajnali 4-kor, és betámogatott az ágyba.

Nyári emlékek

Evangélikus alkotó tábor Rábcakapin, 2010. nyarán

Nagy örömmel hallottuk a hírt Zsuzsa nénitől, hogy idén nyáron újra lesz „hittanos” tábor. (2009-ben sajnos nem volt nyári evangélikus tábor.) Sokan örültünk ennek, mert ebben az évben az iskolai nyári tábor a kevés jelentkező miatt elmaradt. Móríchidáról négyen jelentkezünk a megadott határidőre. (Esze Viktória, Soós Csongor, Mészáros Dominik, Vida Brigitta)

Július 25-én este 6 óra körül érkeztünk meg Rábcakapira. Mi - Csongor, Viki, Brigitta - Esze Vikiékkal utaztunk, Dominikot a szülei hozták a táborhelyre. Választottunk szobát, ágyat, elfoglaltuk a helyünket egy hétre. A berendezkedés után mindenki bemutatkozott a többieknek, ezután visszavonultunk szobáinkba és folytattuk az ismerkedést. Később vacsora, fürdés és takarodó következett. Minden reggel 07:30-kor keltünk, ami után megreggeliztünk. Reggeli után rövid szabadfoglalkozás volt, ezalatt a felnőttek reggeliztek és eltakarították utánunk a „romokat”. A délelőttök két részből álltak. Az első részben hittanóra volt, ezen az alsósok bibliai történeteket olvastak, mi felsősök pedig vallási témájú filmeket néztünk, majd ezekről beszélgettünk. A délelőtt második részében alkotófoglalkozás volt, amin különböző ajándéktárgyakat készítettünk, pólót festettünk, gyertyatartót festettünk, stb. Mindezek után megebédeltünk. Az ebédet a segítők (falubeliek) főzték. Ebéd után kötelező csendes pihenő következett. Kora délután folytattuk az alkotófoglalkozásokat. Később szabadtéri játékokkal foglaltuk el magunkat. Számháborúztunk, métáztunk, fociztunk, stb. Amikor jól elfáradtunk megkaptuk az uzsonnát. Uzsonna után kiosztották a telefonjainkat és beszélhettünk a családukkal. Közben elmentünk a falu focipályájára, ahol még jobban elfáradtunk. A kellemes elfáradás után összeszedték a telefonokat, majd esti áhitatot tartottak a lelkészek.

A nap végén vacsora, majd fürdés és takarodó következett. Az utolsó este különleges volt. Nagyon sokat játszottunk, majd este 11:30-kor éjszakai sétára mentünk a játszótérre. A legutolsó reggel csak 09:00-kor kellett kelni, reggeli után összepakoltunk, aztán az utolsó áhítaton vettünk részt. Ezután mindenki várta a hozzátartozóit, akik szépen sorban megérkeztek. Berakodtunk az autóba, aztán rövid búcsúzkodás után hazaindultunk. Utoljára pedig szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik lehetővé tették ezt a tábort. (Szülőknak, nevelőknek, lelkészeknek, falubelieknek, stb.) Reméljük, hogy jövőre többen vállalkoznak erre a táborozásra.

Esze Viktória és Vida Brigitta

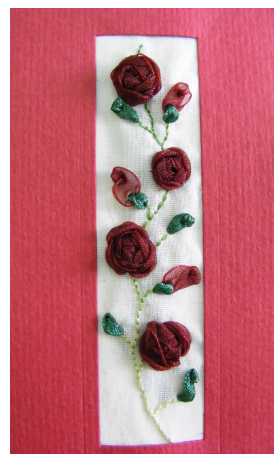
A kőszegi tábor

Nem is tudom, hogy kezdjem, pontosabban hol.

Nem is olyan régen, nyáron volt egy hittantábor Kőszegen. Igaz, onnan ahol én lakom, csak egyedül mentem, de a többiek nem tudják, mit hagytak ki. Sok barátot szereztem, fiút is, lányt is. Na és a kézműves foglalkozások voltak a legjobbak. Készítettünk szalaghímzéssel képet, gyöngyöt vasaltunk, nemezeltünk, kosarat fontunk, favirágot készítettünk, könyvjelzőt hímeztünk. Nekem leginkább a nemezelés tetszett. Pár lánnyal táskát csináltam: először nemezeléssel megcsináltuk magát a táskát, majd tűnemezeléssel a mintát dolgoztuk rá. Majdnem egyforma táskák voltak, de mindegyikben volt valami különleges. Nagyon jónak találták az ötletet Gyöngyi néni és

Zsuzsa néni, és tőlünk kedvet kapva ők is csináltak táskát. A táborban meglepetés programok is voltak, egyszer éjszakai erdei séta a Kálvária-hegyen, máskor mesemondás a varázsszőnyegen kakaópartival. Az áhítatot meg aztán ki se lehetett hagyni, az énekek nagyon jók voltak, még most is szívesen énekelném őket. Az is nagyon tetszett, amikor este egy kis időre beültünk a szobánkba és vicceket meséltünk. A tábor legfiatalabb résztvevője 4, a legidősebb 14 éves volt.

Nagyon ajánlom mindenkinek a kőszegi hittantábort, mert nagyon jó és én is minden évben elmegyek, amíg lehet, hisz ezt kár kihagyni!

Drobina Daniella

Fót 2010.

Június 15-én elindultam Fótra a kántorképzőbe. Amikor odaértem, nagyon kellemetlen volt, hogy nem ismertem senkit. Amikor felvezettek a szobámba, sok furcsaságot vettem észre: minden lehetséges helyen harmónium volt, például a lépcsőfordulóban, a folyosón legalább három, a halban két orgona, a nagyteremben és a télikertben is egy-egy orgona, a nagy ebédlőben egy harmónium és egy zongora – és persze minden szobában is egy harmónium. A szobámban aztán találkoztam a szobatársaimmal: Katával (11), Gabival (11), Virággal (17) és Hajnival (18). Nagyon jó barátságot kötöttem velük a két hét alatt. Miután elfoglaltuk a szobát, elkezdődött a nyitó istentisztelet, amelyet Schermann Gábor tartott. Utána Abaffi Nóra, a táborvezetőnk elmondta, hogyan fog telni az elkövetkező két hét. Nem sokkal ezután elmentünk ebédelni – az étel nagyon finom volt, és nemcsak aznap, hanem egészen végig. Egy órákor elkezdődött a kóruspróba, amin Mendelssohn egyik művét kezdtük el tanulni. Ezután szabadidőt kaptunk hat óráig, amikor elkezdődött a vacsora, amit követett a vespera. Kilenc órákor játékos ismerkedést szerveztek, majd ez után, az előző évekhez hasonlóan tíz órákor elkezdődött a halba vezető lépcsőn az esti ének. Mindenki leült a lépcsőre és esti énekeket énekeltek. Másnap mindenki megkapta a beosztását. Ecsedi Klára lett az énektanárom, a harmóniumtanárom Brezovác

Mirjam, a szolfézstanárom Kocsis Krisztina. Reggel $\frac{3}{4}$ 7-kor kolompaszó ébresztett minket, $\frac{1}{2}$ 8-kor reggeliztünk, ami után áhitat volt. 9-10-ig nekem nem volt semmi dolgom, viszont 10-11-ig szolfézs, 11-1-ig kóruspróba volt, majd ebédeltünk. 3-ig nem volt újabb óráim, de minden szabadidőmet kihasználtam arra, hogy gyakoroljam az énekeket és a harmóniumjátékot – de persze, a barátokat sem hanyagoltam el. 3-kor volt az énekóráim, majd 5-kor kezdődött a harmóniumóráim, ezt követően kezdődött a vacsora, majd utána a vespera, és az esti ének. A napjaink nagyjából így teltek. Csütörtökön és pénteken kimehettünk a városba. Ilyenkor folyton a cukrászdában fagyiztunk a barátaimmal. Egyszer meglátogattuk a szobatársam anyukájával a fóti nagytemplomot. Nagyon gyönyörű volt belülről, annak ellenére, hogy éppen felújították. Jártunk a Károlyi grófok családi kriptájában, akik egykor a templomot építették. A kriptában volt egy oltár, ami drágakövekkel volt kidíszítve. A templom orgonájának 1700 sípja van, a billentyűi pedig eredetileg elefántcsontból készültek – ezen a hangszeren még Liszt Ferenc is játszott.

Minden vasárnap az istentiszteleten előadtunk egy zeneművet – először Fóton, majd a következő hétvégén Felsőpetényben, ahol a gyülekezet nagy szeretettel fogadott minket. Egyik nap kedves tanárunk kitalálta, hogy meglep minket és az udvaron bográcsban pörköltet főzött, amit „kicsit” elszórt, de amúgy nagyon finom volt! Sebjaj, mert pár nappal később rétest csinált, ami kifogástalan volt.

Az utolsó napokban volt énekverseny, amin 7. helyezést kaptam 15 diákból; majd egy nap múlva jött a Bibliaverseny, ahol nemcsak kérdésekre kellett felelni, de dramatizálni is kellett a történetet. A tanfolyam végén elérkezett a vizsga, amikor mindenki a nagyorgonán játszhatta el a vizsgadarabját. Az utolsó esti ének éjfélkor kezdődött, és elénekeltük az összes éneket, amit tanultunk.

Reggel csomagolás után indultunk a záróistentiszteletre, majd kimentünk a templom elé és egymás kezét fogva énekeltünk. Ekkor már nálam is eltörött a mécses, ugyanúgy, mint a többi táborlakónál. Ahogy visszamentünk a házba, Katával sírtunk is meg neveltünk is. Mire visszaértünk, apa már várt engem. Jó volt két hét után végre hazamenni, de rossz volt elválni a barátaimtól, akikkel lehet, hogy többet már nem találkozom. Még most is szívesen gondolok vissza erre a két hétre, amit Fóton töltöttem el.

Sipos Judit

Missziói nap Györszemerén

2010. nyarán meghívás érkezett Györszemeréről gyülekezetünk énekkara számára. Karsay Lajos tisztelendő úr arra kért bennünket, hogy augusztus elején az általuk rendezett missziói napon szolgáljunk az istentiszteleten.

A missziói nap témája a következő volt: **Értékes vagy!** Erről a témáról hallottunk a délelőtti istentiszteleten, amelynek egyedi liturgiájában három kórusművet énekeltünk. Kiderült, nem kevés sikerrel. Többen kifejezték elismerésüket kórusvezetőnknek, s az énekkarnak is.

A kedves vendéglátás után a délutáni program Szabó György egyházkerületi felügyelő úr és felesége előadásával kezdődött, amely a házassági krízis elkerüléséről szólt. Ez tulajdonképpen egy bevezetés volt a Tűzpróba című film megtekintése előtt. A film napjaink aktuális kérdését feszegeti. Problémás házasság, válás. Vagy mégsem? Hol, kinél van a megoldás? Megtudhatják ezt, ha megnézik a filmet. Reményeink szerint erre a téma folyamán lehetőség is lesz gyülekezetünkben. Jó szívvel hívok erre az alkalomra mindenkit, idősebbeket, fiatalokat egyaránt.

A film után sokan hazamentek, de akik ottmaradtak, dr. Varga Gyöngyi diaképes előadását élvezhették, amely az áldásról szólt, mind az Ószövetségben, mind pedig napjainkban.

Záróakkordként pedig a Tényői Evangélikus Egyházközség kamarakórusa énekelt. A nap Karsay Lajos lelkész úrra bocsátó áldásával fejeződött be.

Úgy gondolom, igazán tartalmas napot tölthettünk együtt Győrszemerén, s hazatérve volt min elgondolkodni a saját életünk kapcsán is.

Kiss Erzsébet

Gyülekezeti krónika

Az Úr házában hűséges szolgálói - azaz egyházi búcsúztatás és iktatás Mórachidán

Október 10-én ünnepre gyűltünk össze a mórachidai templomban. Mozgai Istvánné, Erzsébet néni, gyülekezetünk fáradhatatlan egyházi szolgálója – saját szóhasználatunk szerint „oltári segédmunkása” - 17 évi odaadó szolgálat után lemondott tisztségéről. Megköszönve hűséges munkáját, segítségét egy áldással kívántunk hosszú, boldog nyugdíjas éveket:

Áradjon rád az áldás

*Isten gazdagsága és hűsége
Isten ereje és vigasztalása
Isten öröme és irgalmassága*

áradjon rád az áldás

*hogy növekedjél az ő szeretetében
hogy életed belesimuljon
terveibe és szándékaiba
és Isten támaszod legyen
minden nehéz pillanatban*

áradjon rád az áldás

*és járjon veled a kegyelem
ma és életed minden napján
és töltse be szívedet Isten
nagy békességével.*

A búcsúztatás után pedig beiktattuk hivatalába utódját, Tóth Gézániét. Az új egyházi eskütelek a 134. zsoltár szavai hangzottak el biztatásként és útravalóként:

*Áldjátok az Urat mindnyájan,
ti, akik az Úr szolgálói vagytok,
akik az Úr házában álltok éjjelente!
Emeljétek föl kezeteket a szentély felé,
és áldjátok az Urat!
Áldjon meg téged Sionról az Úr,
aki az eget és a földet alkotta.*

Az Úr gazdag áldása legyen mindkét egyházi életén!

Szórványhelyzet – istentisztelet Rábacsécsényben

Bár Rábacsécsény neve szerepel a címben, mégis Rábasantmihállyal kell kezdeni. Évek óta, minden hónap második vasárnapjának délutánján összegyűlünk valamelyik gyülekezeti tag otthonában egy családi istentiszteletre, mivel templomunk nincs a faluban. Őt család ad otthont a havonkénti alkalmunknak, ahol, ha kevesen is, de örömmel gyülekezünk össze Jézus nevében igét hallgatni, imádkozni, énekelni. Gyülekezetünk gondnoka, Kutasné Szabó Piroska gondolt egy nagyot és meghívta ezt a kis közösséget, hogy az októberi istentiszteletet nála, Rábacsécsényben tartsuk meg. Október 10-én délután szép számban jöttünk össze, szentmihályi és csécsényi hívek egyaránt. Az istentisztelet után a beszélgetésben felvetődött, hogy ezután Rábacsécsényben is kellene időnként ilyen családi istentiszteletet tartani, illetve „visszaadni” a látogatást és novemberben Rábasantmihályon lenni együtt ilyen formában. A vidám beszélgetést egy rögtönzött szeretetvendégség tette még hangulatosabbá.

Reméljük, hogy ez a kezdeti lelkesedés sokáig kitart és még sokszor tudunk együtt eltölteni ilyen kellemes vasárnap délutánt Isten közelében, és egymás kedves társaságában!

Kazuális krónika

Keresztelés

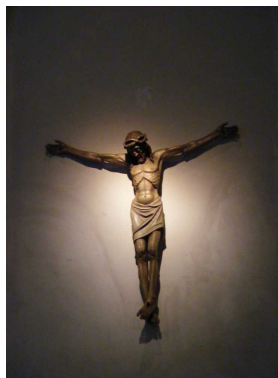
Babos Jázmin Alexa – Mérges
Bogdán Hanna – Móríchida

Esküvő

Sipos László és Németh Mónika – Móríchida

Temetés

Pátka István – Mérges
Kósa Lászlóné Szabó Eszter – Móríchida
Simon Imréné Gerencsér Lenke – Árpás

Istentiszteleti alkalmak reformáció ünnepén

Bodonyhely – de. ½ 9

Mérges – de. ½ 10

Móríchida – de. 11

Temetői áhítat Móríchidán – du. 3

Figyelem!

Ebben az évben *a téli időszámítás* reformáció ünnepén, *október 31-én* hajnalban lép életbe, így az istentiszteletek már a téli idő szerint lesznek megtartva. Senki ne felejtse el beállítani az óráját!

Adománygyűjtés a vörös iszap károsultjai részére!

Egyházunk elnökségének kérésére minden gyülekezetünkben gyűjtést tartunk a vörös iszappal sújtott települések lakóinak megsegítésére. Devecserben 56 evangélikus él, ebből öt családot érintett a tragédia. Kolontáron három evangélikus családból egy veszítette el az otthonát. A beérkezett adományokat az Ajkai Lelkészi Hivatal juttatja el az érintetteknek. Az adományokat gyülekezeteink pénztárosainak lehet leadni. **A gyűjtés határideje: 2010. november 14. vasárnap.**

Az Úr áldása legyen az adakozókon és adományukon egyaránt!

Gondolatok, versek az ősziről

Túrmezei Erzsébet: Az Úr Jézus fáí

Ott a kedves őszi
napsugárba kint,
gyümölcstől hajol meg
a fák ága mind.

Gazdagon, bőséggel
termett meg mindenik.
Hű kertészünk szíve
úgy örül nékik.

Az Úr Jézus fáí
emberéletek.

Én is az ő kedves
fája lehetek.

Kertjébe fogadta
kicsiny életem,
S csupán egy a vágyam
azóta nekem:

Hogyha majd megérint
ősz hideg szele,
állhassak előtte
gyümölcscsel tele.

*A föld megőszült;
Nem hajszálanként, mint a boldog ember,
Egyszerre őszült az meg, mint az Isten,
Ki megteremtén a világot, embert,
E félig istent, félig állatot,
Elborzadott a zordon mű felett
És bánatában ősz lett és öreg.*

Vörösmarty Mihály

A házak és az emberek elmúlnak, de az őszi mezők egyformák maradnak, akárhogy öröklük, mérik, művelik is őket az emberek. Ebből pedig nyilvánvaló, hogy nem az emberek bírják a földet, hanem a föld szolgálja az emberek.

Fekete István

A fák levelei tavasszal újra kihajtanak és ősszel újra lehullanak. A virágok újra kinyitnak és újra elhervadnak. Újra jön a tavasz, újra jön a nyár, újra jön ősz és újra jön tél. És Te természetesen azt mondod erre, hogy nem is lehetne másként, mert így van ez jól. Miért vagy úgy kétségbeesve tehát, hogy újra előlről kell elkezd az életedet?

Wass Albert